

Tokai András

ARANYKOR,

EZÜSTKOR,

VACKOR

versek
/1986-2006/

Tokai András

ARANYKOR,
EZÜSTKOR,
VACKOR

versek
/ 1986 – 2006 /

BUDAPEST
2006

impresszum

Ezerkilencszáznyolcvan- vagy kilencven-valahány

*Kegyetlen évnek ősze e perzselő szeptember
Vadszőlőnk fürtöt érlel vad gondokat az ember
Ülök a fák alá tett bodzától véres asztal
Mellett az aszu kertben van borom s nem vigasztal*

*Kiégett az új pázsit tapostunk poros útat
Az asztaltól a házig hol gondjaink vonultak
Hajnali óracsörgés és lámpaoltás közben
Idehordva a gondját másoknak is fölösen*

*Pedig egy élet terhét is épp elég viselni
Halálra szÜletőnek ki tudja: minden semmi
De kinek édes mégis mi él vagy élni kezd most
S aki oly nagyon érti bár gyarlón hiszi Krisztust*

*Aszályos évek járnak nem örülnék a nyárnak
E fémesen csikorgó és rozsdás ropogásnak
S az ég is, jaj, az ég is milyen vasakkal terhes
A nyári csillagnézés hullással veszedelmes*

*Nézz csak inkább a földre A csurgó kerti vízcsap
Köré madarak gyűlnek és isznak isznak isznak
Mit tud a szárnyas-ösztön ember-tudásnál jobban
Mire kell készülődni madárjósító titokban*

*Én bízó ember voltam s talán még az lehetnék
Itt ülök mozdulatlan hívok kezemre lepkét
Ha ideszáll és hagyja hogy szűz színeit lássam
Elrejttem ezt a verset a háborús lakásban*

ARANYKOR

Az aranyág sztéléje

*Frazernek,
Jakobsonnak,
magamnak*

A TÓ MÖGÖTT AZ ERDŐ SÚRÚ
A SÚRÚBEN AZ ARANYÁG
KIRÁLYKÉNT ÉLNI HALNI KÖNNYŰ
CSAK MEG KELL ÖLNI A KIRÁLYT

Debrecenben születni jó volt

Ez sík vidék. Ez mértani.
Libák egy tanya udvarán.
Ritkásan álló jegenyék.
Varjak sűrülnek fák csucsán.

Halastó. Bódé. Kék színű.
Temetni expressz-vonatozom.
Debrecenben születni jó volt.
Meghalni milyen lesz, nem tudom.

Immár kilépek minden szabályból.
Átírok a meghuzott vonalakon.
Nem tartok külső büntetéstől.
Magam vagyok. Magvasodom.

Mert vérre megy. Mert fogyó levegőre.
– Egy távvezeték kóbor-villáma pattan. –
Bújni jó volna, de nem bújhatok póre
gyerekként a kint hagyott szárkupacokban.

Ideiglenes lakások

A Simor utca 43,
/majd később Vajda Péter ugyanannyi/
húsz lépésnyire volt a Gyártól,
és hallottuk a gőz-pörölyt duhogni.

Az a nagy ház egy kerek világ volt:
jókkal, közömbösökkel, gonoszokkal.
Alakítottunk két gyerek-tábort,
és háborúztunk oktalan okokkal.

Kegyetlen próbák sora: gyerek-élet!
Mered vagy nem mered, érted, vagy nem érted.
Felírták: „JÁTSZÓTERET AZ IFJUSÁGNAK!”,
aztán a forradalmi ifjak *disszidáltak*.

*

A Gancmávagnál glottgatyában
melósok keccsölték a sített.
Arra jött Jézus álruhában:
ördögbőr nadrágba' feszített.

Cimaj, a szomszéd trafó-házból
a herflijén rockot dorombolt.
Rozsdás korlátokon körbe ülve
csikkeket szívtak, mintha óbort.

A lányok meg lettek „hógolyálva”,
Borbély néni tök-lekvárt főzött
A pincében derült ki, hogy árva,
és hányattatása
megkezdődött.

*

Kisújon, a kanális mellett
a sárból rakott Öregtanyán
tehen is vót, de sohase ellett,
mer' avva' szántott Öreganyám.

Biciklin jártak illetők ott.
A vázon táska: szedték az illetéket.
Aki nyelvésznek készülődött,
tanult kún kakuminális téket.

Nyulat hozott a fakoloncos.
Épp nyúztuk, mikor jött a vadőr.
Hát megkínáltuk. Egy kis kupac zsíros
sörét maradt a teritőn.

*

/A Szentestén Kisjézust vártuk.
Előtte, mezítláb, megjött Anyám.
A magassarkú cipőjét kerestük,
de nem lett meg. Nagy volt a sár./

*

Hejőcsabán cementgyár épült.
Szögesdrót, rabok, géppisztolyosok.
Én egy magas sóder-halomra estem
a szurkos elevátor-szalagról ott.

A cseppkőbarlangba bezárt az őr.
Fölfeszítettük a kijáratot.
Mivel berügött /– az őrrrel? –/ a buszsofőr,
Apám vezette haza a farmotorost.

*

Kecskeméten is jártam iskolába.
Úthengerek, réz-fogantyús, nagy mozdonyok.
Kavicccsal petyegtettük a sorompó
alatt elhúzó ruszki gépkocsi-oszlopot.

Nem tudott a tanítónő írni.
Anyu valami el-ipszilon miatt
kivett az iskolából, de a *corpus delicti*
a tanítónőnél maradt.

Látszott az ablakból a Cifra Palota,
de sűrke volt a dísztető a galambpiszoktól.
Egyszer, lavórban, rántottát csináltunk:
cigány adott el sok tojást, hegedű-tokból.

*

A Rózsa utca 24-ben
tíz évet élt a Jófiú.

A Dugonics-lány haja, mint az ében,
és Wágner úr nyak-csokra ódivatú.

Függ a hold a szük udvar fölött.
Vak srác dobol, cigányok verekednek .
Egy kétforintost, mit megköpködött,
a házmesterné ad a szemetesnek.

Troli surrog. A „Grünfeld”-ben az orvos
Tekla pénztárosnőtől kér dupla konyakot.
Néger bohóc a pinceablakban foldoz
egy Amerikát megjárt, furcsa kalapot.

*

A Győri út 12-ben

boldog és még szakállas volt Titusz.
Két galamb lakott a redőny-tokban,
avart tolt kocsin a Sportkórház kertjében
két posztóköpönyeges manus.

Egy ágyban aludt az új asszonnyal,
ellopta a *Vakok Tanmenetét*.
Kassák verseit magolta sorban,
félretaszítva H. Bartha Képző-történetét.

Korábban, ugyanítt, a szőke tanárnő,
ki a Sorbonne-on végzett angol szakot
megtanította neki a nemzetmentő
plusquamperfectumot.

*

Fi-n-nimra tiszta' sar'a Mohammed Mazhar
Titusz még teli volt hittel és malaszttal.
A kairói Mazhar 9/a-ban
arabul beszélt általában.

Magyart tanított. Homokviharban
tábori géppel Jancsót vetített.
Péntek reggel a hentesüzletben
tömjéneztek a borjufejeket.

Látott napkeltét a Kheopsz tetejéről.
Kavafisz poros székébe beleült.
Volt valami titkos megbízatása
is, de már a jelszó átadásakor belesült.

A Gellért-hegyi ló és a 302-es állóhajó

„There is no relief but in grief.”

(Csak kínból jöhet enyhület.)

T. S. Eliot

Kőhegy vashíd fölött,
víz vashíd alatt,
kőmeder az alatt.
Rögök az örök időben.

Boldog nem voltam hosszasan,
s immár nem is leszek.
Gyógyuljon, akinek kínja van –,
könyörgök öregedőben.

*

Hol szürkét és szüket kanyarul,
amit Dunának hívunk magyarul,
csodákat próbált, csodákat immár tagadó,
állók józanuló reggeleimben a parton,
a híd alatt.

Nézem a hegy oldalán a furcsa lovat:

Félig lerogyva, visszaszeglett
nyakkal, meredő pofával, eres
szemekkel, saras és vérrögös
csüdjével, kapáló inakkal; kőből
való szügyén a fekete varas
sebeket emelve a vércsatakos időből,

ott a nagy lóalak a hegyen.
Jobb volna nem látnom, s nem tehetem.

Hol szüket és szürkét kanyarul,
amit Dunának hívunk magyarul,
én, félelmeiben dadogó,
részegségig kijózanodó,
ha nem nézem túlhan a vérző, nagy lovat,
az innenső parton egy veszteglő hajó
testére sütött szégyenében
minden reggel megélem
fenyegettetésem...
és megszámoztatásomat.

302-es állóhajó! Ugye, hogy futni volna jó,
túrni, halakkal vetekedve, zöld habokat,
nem így csüggni a vízbe,
szorítva a vas bakokat,
mint szégyenében halált akaró,
de ki tudja: a halál sem bélyegtelenít.

Fut a víz, ütemes vonulástól dübög a híd.

*

Sietős vagyok, és
vagyok várakozó.

Éh

sámán kuporog
varkocsát fonogatva, zsirozva
pata,- és lószőr-füstben.
Pogány idők: pogány megint az Isten.

Micsoda évek jóslata kanyarog
elénk?

Vacogok,
fogamat csikorítom. Sietős
voltam: tanulok most időzni.
Egymásra mered a Gellért-hegyi ló
meg a 302-es állóhajó.
A Duna elmellőzi őket. Csititom
magam: nézd, folyik a folyó,
elviszi, ahogy hozta, a szörnyű időket.

*

Te paripa, mén, te vasderes!
Kifele törsz az elévült szentnek,
a püspökgyilkos sok mokánynak,
a Szabadság fölréhetetlen
ágát emelő bronzbabának
egyaránt helyt adó hegy oldalából?
Kifele törsz, vagy besüllyedsz?
Kilöpsz? Segítség? Vagy magaddal vonva
bennünket is a kőbe tüntetsz?

Nem mondhat semmit a furcsa ló,
hallgat a bakokra feszített hajó.
Hallgassanak. Okosodom a csöndben.
Az aggodalomnak ütemadó
készüléke
munkálkodik
szivemben.

*

Ködöt usztat a víz, eltűnik benne a hegy.
Kő marad az, ami kő volt. Egy nyihogással
elfut a ködbe a képzelt ló is.
És az állóhajó?
– Az sehova se megy,
s hallgat a hegyi isten,
mintha a
szétrugdosott áldozati tűzben
elhamuhodott volna a szó is.

Elindulok,
hogy magam is tovább ne szégyenítsem.
S ahol szürkét és szűket kanyarul
amit Dunának hívunk makacsul;
a furcsa lónak, állóhajónak háttal
sodródni kezdek a
szótalan sokasággal.

*

Mert csendnél nagyobb
csend, ugye nincsen?
A szájatokról lobogó lehelletek-
ből olvasok,
hogy hallgatásokat
megértsem.

Mediterráneum

I. Prelúdium

Oscar Wilde: Theocritus

Saját fordításomban

*Ó, ki dalolja Perszefonét
E távoli és ködbefúlt mezőkön?
S Szicíliáról tudsz-e még?*

*Hol repkény közt zizzen a méh,
És Amarillisz hül teritőkön.
Szigiliáról tudsz-e még?*

*Hol Szimétha kutatja Hekatét,
S hall vad kutyákat a küszöbről,
Szigiliáról tudsz-e még?*

*Hol kacag könnyü tenger, s eszét
Vesztítve Polifémosz bömböl,
Ott ki dalolja Perszefonét?*

*Hol Daphnisz kamasz hévvel Kloét
Úzi bókolva és évődön,
Szigiliáról tudsz-e még?*

*Szép Lakón neked tart gödölyét,
Víg pásztorok várnak örökkön.
S te, ki daloltad Perszefonét,
Szigiliáról tudsz-e még?*

II.

Magnum, o Asclepi, miraculum est homo.

Az ember nagy csoda, és folyvást csodákra gondol.

Kagylótörmeléktől csillog a homok.

Hisz csillogó minden, ami van...

De ami lehetne, mennyivel, mégis csillogóbb!

Arany homok. És nyálkás, zöld kövek.

Cáparatorok és kagylótörmelék.

Apály- és dagályemelte,- süllyesztette ég.

Csecsemőgyöngés a tenger

és durva matróz-ének.

És partravetett roncs-darab,

amit selyembe bugyolálva

sóízü mellük közt hordanak

tengerész-feleségek.

És játszik a tenger. Éppen úgy,

ahogy a csodákat még meg nem únt

négy, vagy ötéves kisfiúk.

Száz várat épít, százat lerombol,

és újat épít,

vagy titkolózva épp csak újat gondol.

III. Variációk Európa elrablására

Tisztelgés Weöres Sándor előtt

Fujtat a bika.
Fujtat a bika.
Véres a szeme,
veres az orralika.
Vizelet-marta szőrcsombékból
mered a vesszeje.

Közeledik a messzije!
Közeledik a messzije.

–

A türkiz tenger keserű.
Homérosz női testesek.
Fölpuffadt bika-tetemet
sodor a partra a pán-hellén derű.

IV. A hullámvás agogikája

Tamm.
Taramm.
Tara-tatamm.

Ügyelj csak erre
a magzati létből ismerős ütemre!
Együtt lebeg a sós elembe
a közel és a messze.
Kincset, roncsot ugyanegy partra lódít.
És van, ami testül létezik,
s van, ami testül gondolódik.

Fehér tarajjá habzanak
mediterrán kékek.
Mit készít és mit végez el a tenger,
és él-e már az, ami épp, hogy éled?

Jaj, semmi öröm nincs soha későn,
és semmi öröm nincs túl korán.
Azt hitted, itt van, s visszatérőn
túlhullámzik egyre magamagán.

V. Kiköt egy csúnya gyarmaton

Por. Bő ingben guggolók. Szemét.
Fekete leplekben nők. Császár-szobrok és törmelék.
Roncs autók. Virág a füge-kaktuszon. Olaj-mocsok.
Anyahajók a láthatáron.
A tenger csapkod, semmi áron
nem hagyja abba
azt a bamba
kettőző ritmust, amit már úgy unok.

VI. Melocco zsámbéki fügefái

Fügét kőfal tövébe plántálj,
az visszaveri majd rá a hőt.
Télire takard papirosba
a visszahajtott, zsenge füge-tőt.

Öt ujjá van a fügefalevélnak,
Öt ujjá az emberi kéznek.
Öt útja minden indulásnak.
Egy útja csak a visszaérkezésnek.

Tenger-melléki Zsámbék
tenger rég-járta tájon!
Mondjunk ki újra mindent,
s aminek fájni kell, hadd fájjon!

De ami édes, legyen édes,
és ritkaságától édes százszor.
Örömünk ne pecséttel engedélyes,
de szabad legyen, mint szellőn a virágpor.

Pannóniában lakva,
követ, rímet faragva,
az lesz, Miklós, ajándék,
ha túljut egy-egy szándék
a füge-mutatáson.

VII. Út a tengerpartra

Téli erdeinkből
a forró tengerpartra
keskeny ösvényen és
egyedül jutunk.

Fáj, hogy csak magányos
csapás vezet csodákhoz.

A téli erdő szarvasát
elúzi az,
ha sok hajtó kiáltoz.

Társas remény ösztönzött mégis,
hogy egy föld- és égbözi éjszakán
píneától píneához lopózva kövessem
az apály után még puha, sós fövényben
jól kirajzolódó patanyomát.

Transzilvániai tézisek

„Az igazság a kétely kancatejével táplálkozik.”

(Méliusz József)

„Egyetlen nemzet se vett részt a háborúban ilyen végzetes eséllyel, csak mi, egyiknek se jelenthetett a vereség olyan veszteséget, mint minékünk. Mi mégis kitartottunk e kockázat mellett az utolsó tétig és a vesztes teljességéig.”

(Fülep Lajos)

Fáj minékünk a romániai nemzetiségek sorsa. Amit legtöbben csak mendemondákból ismerünk.

Aki a fájdalmakat valamelyes személyes tapasztalatból ismeri, így szól: „Van a bántásnak alávetettek viselkedésében valami különös méltóság, amit szinte megirigyel az ember.”

Nem jár-e ezért a mondatért őtőlük arculütés?

Ezen a magunk nyelvén beszélő „másfél millió” kívül másnyelvű, más fájdalomú milliók és milliárdok senyednek másütt, másért, ugyanúgy, vagy máshogyan.

Térképek. Határok meghúzása. Országdarabolósi-játék. Tábornokok, külügyminiszterek, bugylibicskával, svájci késsel, finn törrel rendelkező, banda-alakító kisfiúk.

És menekeül, akinek telik menekülésre eszközből, bátorságból... S akinek nem telik? Telne, de mégse bír?

Láttam egyszer egy menekülést: élelem és víz nélkül őrjöngő ezreket összetorlódva a sorompó előtti pusztá mezőn. Határőrző katonákat, vá-

mosokat. A kígyózó sorokat megkerülő zászlós, jelvényes, igazolványos kivételezettek. S olyanokat, akik utolsó méltóságukkal visszafordultak az *ilyen* elmenekülésből.

Mi a haza?

Amit vérrel szerez

és savóval veszít el az ember?

Ki tudja, mi az más nyelven: savó?

Sajnálom Erdélyben a magyart. Mégjobban szánom a rongyosan kóborló cigányt. Elkapom a szemem a sorokban álló, fáradt és ingerült emberekről, akik mind hallgatnak, így nemzetiségüket nem lehet megállapítani.

Romániába utazom, s nem tudom azt sem ennek az országnak a többségi nyelvén, hogy „Jó napot!”. Bartók románul a tájszólásokat is meg tudta különböztetni.

Erdélybe utazom, s mintha ismét labanc, vagy török, vagy tatár szállta volna meg, fegyveres őr kiált rám idegen nyelven.

Erdély! Különös föld. Volt túl szabad. Járt a sík országnál előbbre sokszor. Ezért bünteti valami különös fátum? Kifáradt az előreszaladásban? Haragszanak rá, akiket lehangyott?

Igen, a büszke Erdély! Nézd meg: Belső- és Külső Szolnok megye hol van? A Tokajig, a lengyel havasokig nyúló egykori Rákóczi-birtokok!

Méliusz írja: sokuknak fáj, mikor a második bécsi döntés Erdélyt nem részben *visszadta*, hanem megint *kettészakította*.

Mi az, hogy székely?... Nemzet? Kiváltság? Szolgálat? Csapás?

Erdélyi vagy: paktálsz a törökkel, kaftánban jársz, fiadat Hollandiában taníttatod.

Magyar vagy? Van-e magyar, míg ki nem nyitja a száját? És az erdélyi szászoknál magyarabb zsidók?

Magyar úr, aki latinul jól beszél. Nem latin nyelv a román? De milyen latinság az, amelyik fordítva vet keresztet?

Az ajándékba kapott „Cluj–Napoca” feliratú sapkát a Vasas-pályán egy dühös ember leüti értetlenül bámuló fiam fejéről.

Hol van Erdély? És hol van Magyarország? – Az a kis vörös folt valahol Kelet-Európában? – kérdezik tőlem Cambridge-ben az oly irigyelten reformált és tudós angolok.

Hungary! Bukarest! – örvendezik láttunkra a dubai emír.

Legjobb lenne talán a Holdban élni, ahol, igaz, levegő nincsen, de országhatárok sincsenek, s ahonnan a Föld békés, puha felhőkkel körülvett, egybefüggő, kék gömbnek látszik.

Vagy Erdélyben születni, élni volna jó, hogy e sok kérdés és kétely semmiképp se tűnhessék álszent bűnbánatnak, vagy mások által szenvedett fájdalomokkal való henye és alattomos büszkélkedésnek.

Vagy meghalni volna jó legalább Erdélyben. De jaj, ne emlegessünk Erdéllyel kapcsolatban mást, csak azt, hogy Élet, Élet, Élet!...

S add, te manapság túlságosan is Fennvaló, hogy...

An Old Song Resung

Átjár a szó, a szél,
átjár már minden engem.
Mindent vonzok, de semmi sem
tud megtapadni bennem.

Minden vonul: szüntelen, suhogva
a mélyes-mélytől a távoli
szemhártya-rebbenésű felszinig,
és túl azon, mert untalan
lüktetve tágul és nyílik.

Jó volna, jó, lebegni itt,
míg rendeződik, értelme lesz,
míg az ismétlődés csitítva megtanít,
hogy semmi ez, hogy minden ez.

EZÜSTKOR

Alaqlásom

*Q-mérő: tekercek jósági fokát
mérő készülék*

(Műszaki lexikon)

És az vagyok mégis, aki vagyok.
Csak az, ami vagyok, csak az lehetnék!
Csak akit kihordtam kamaszkoromban
rám varasodott sebekként!

Avagy, ha valamivé levésem
– alaqlásom, hogyha úgy akarod –
valakivé nem tett is egészen,
követtem mégiscsak a részem,
tűrtem belőle egy darabot.

Volt? Vagy van? Vagy nesze semmi? – Lássuk!
Vagy húsunk nem is, csak csontjaink valának?
Bűzhödt tetemeit most, hogy kiássuk
tévedéseink nagy dinoszauruszának...

9 canzonetti – Kilenc db. kan-szonett

1. *Indul, szerszámot zörget, elkezdődik magától*

amikor verset nem vársz –,
működni kezd a szunnyadó gyakorlat.
És fájdalom, és ínség, hála és ostromló vágy
a baltenyérbe hajtott főbe összetorlad.
S homlokodon új sor minden odagyűrt ránc.
Amikor verset nem vársz. –

Kinyílik tulajdon időd az időben
és fölhasított földnek szaga érzik.
Állat nyög, Nap áll felhőközökben.
A mán a tegnap, azon a holnap mind átvérzik
amikor verset nem vársz –
hisz alig vársz már valamit különben.

2. *Vakon a nagy vakságban*

ugyan mire jutnál?

A szomszéd szobában alszik hitvesed.
Te kútba nézel. És annál a kútnál
hárman álltok: éned, éneked.
A villanykörte világol, melegít.
Ferde fényében látszik foltos pálmád.
A fotelokat ki kell majd cserélni,
bejárták már a „minden testnek útját”.
Vas *halhatatlan lesz már nemsokára*,
s meghalsz te is, sokkal fiatalabban.

Nyomd el a cigarettád, ne gondolj a halálra.
Közlegő mélyút. Sokáig járunk abban.

3. Elhussant minden, amiben azt hitted, hihetsz.

Vissza kell verten és keserűen térned
a látvány és a nesz
kapaszkodóihoz.
Vissza a tényleg
jelenvaló
fölötted himbálódzó,
szalonnás bőr-fogódkodóihoz.

Mért olyan lény lettél, akinek szükséges a lényeg?
Újra kell venned mindent, amiről azt hitted, hogy érted.
Vissza kell versben és prózaian térned
ahhoz, amit az ujjbegy kitapint,
ami a csillósejteken szagként fönnakad,
amit a sérülékeny dobhártya kirezeg,
ami a nyelv bimbóin sósat, édeset... ,
ami a recehártyán valamit mutat.

Mert a nem soká valóból sok fogyott már.
Csak ami kívüled van, csak az szaporodik.
Megtelt, de nem vigyáztál –, egérszaros a hombár,
s vagy, mint ki szélben állva
a szélbe kapaszkodik.

4. Magába mélyed

negyvenkét évesen.
Bezárva ajtót, tárva ablakot.

Nem ejt egy szót se arról, amit tud, hanem
amit most meglel itt, elhagyja amott.

Az esti várost átvillamosozva
nem írja le a Várhegy sziluettjét.
Ahol már járt, ott önmagát kutatja.
De kit fog ott találni, hol sohase járt még?

5. Ha visszatérne elhagyott erőm,
az önrontó útról merre mennék?
Csak élni. Úgy, ahogyan más. Avagy
lehet-e úgy, ahogyan én szeretnék?

Amilyen rendet én kívánok,
olyan fényesség Utópiában sincsen.
Vár egy megáradt, sásas árok.
Vár egy megfáradt, sáros arcú isten.

6. Ma reggel fölkelek,
ma este meghalok.
Ó, a tárgyak hajnali magakelletése!
Ahogy vibrálva megmutatkozik
minden élük és minden hajlatuk!
– Fényre születtek ők is, nem sötétre.

Anyám teát hoz, párnát igazít.
És mintha én lennék halott,
és mintha Ő még élne.

*7. Megdicsérlek, hogy bátor voltál,
hogy férfias volt álmodott halálod.
De „meg lesz-e minden rendesen beszélve?”
Késő van, csönd van, nem jön, hiába várod.*

*És ki látta azt a férfias halált?
csak azok, akiket éppúgy te álmodtál magadnak.
Meg kellene nyugodni végre
és befordulni a gyerekkori falnak.*

*Hajnalra köd lepi a ház körül a kertet.
Ismeretlen nevű fákról harmat csöpög.
Felnőttél. Nem oszt gyermeki kegyelmet
senki a rozsdás, kék garázs mögött.*

*8. Milyen feketén vitorláznak a varjak!
Fenyegető, csapatos, néma röpte.
Egyedül tördeled az őszi gallyat,
füstölve magadat fekete-vörösre.*

*Ellobban az avar. Nyüszítve az ágak
kikönnyezik a nyári esők maradékát.
Elpattannak a hőtől a bélyeges téglák.
Monogram se marad utánuk, utánad.*

*9. Nézem a kezem, ujjaim.
Az öklöm kinyílik és bezárul.*

*A homlokomon ha volna rés,
belátnátok, mit gondolok.*

Mesterségem a kétkedés.
Mi hárman így jól megvagyunk.
Elmúltam negyven. Ennyi. És
a többről most hallgatunk.

Egy hosszú, érzelmes vers megkurtítása

*(Nagy Pálnak, Papp Tibornak,
Bujdosó Alpárnak ajánlom)*

Hadersdorfig a vonaton
roncsoltan magam zaklatom
(élet-pazarló ennyire)
gereblyélt murva, mályva-szín
napszállatom,- és hajlatom

átereszek, rézsük, hidak
hidak alatt a kattogás
tömbökbe drótozott szalmabálák
alatt a csimasz árkot ás

a tarlót átszelő sineknek
kifénysült szolgálata.
Az ember ott leli meg halálát,
ahol a köztes létnek volna a
volna az átmetszése pauszon

Sívó sikokkal aluszom.
Késes vagyok és köszörűs.
Hadersdorfig a járt utat...
– Tudatom veletek, van tudat,
és az arról síró eszme hús.

Tata táján a szénkupok,
sásas patak, sor jegenye.

Egy elkanyargó gyalogút.
(Élet-pazarló ennyire...)

Még néhány évig áteresszek,
még hídhatnék,
még úthatnék om van nagyon.

A szalmabálák, szénkupok
mellől a csélcsapattal tudatom:
szemünk ecetes forma csípi,
nem tartósít porított tartalom.

Hadaresdorftól az őrhatárig
kítart dobozolt lehelletem.
Alpári fohászom tán eljut *Páli*g.
Pappot hívassatok, ha nem.

A Másik

*Alakmásomnak, Titusznak egyik elődje így írt:
„A bölcs a belső mélységekbe néz, nem kell neki,
mi szemmel látható, nem kell neki az egyik, csak
a másik.”*

Orbán Ottó emlékének, aki szerette ezt a verset.

1.

A Reluxa-redőnyön túl mi látszik?
A lejtős utcán egy cross-motoros.
Mi itt van: egy. Mi nincs itt, az a másik.
/Kifejezésmódunk kissé modoros./

Járunk a Hegyalja úti gyorskocsmába,
ahol a nadrágos lány feneke szép.
Jártunk mi egykor friss és szűzi hóban;
most nyomaink a hullongó koromban,
s a járdaszéli halmok sáros-feketék.

2.

Ami talán volt eddig, azt elveszítettük.
Valami más képződik a szemünk előtt.
Bontakozik, feslik, kialakul.
Kő-, csíra-, betüvonás-, gyerektenyér-formája lesz.

És egyikükre más nevet kell keresnünk,
másikukra egy szó nem is elég.

3. Kis európai utazás az Elbától az Okáig.

Alak és forma:

első item.

A tartalom a hányadik?

A számolástól *elbá-*

tortalanodva

Titusz

kis halmazokban,

vagy azok *oká*ban

gondolkodik.

4.

A frissen aszfaltozott

rézsüs

járdán

lassan

kanyargó

ér csorog.

Erkélyen poros gipsz-lovacskát

tart egy fazekas-állvány.

Mellette élő kandúr kucorog.

Kileveleznek, s mint a borostyán,

fölfele futnak a vers-sorok.

5.

Amit ha tudtál, jobb, ha nem tudod.
Feledd el, mit tesz más nyelven a lonc.
Egy fülzúgásos autó-utazásból
kiszállva: slapaj vagy megint, író-tanonc.

Nem nőlsz föl már soha.
A sírba így, éretlenül eresztenek.

A rétek zöldje így is megható.
A kerítésnek ültetett akácok
ritkás tüske-rendje elgondolkodtató.
De végül mégis láttad Ócsát és Pereszteget.

6.

Holt tűz, vad víz, hő nap. Sekély tóban halak.
Hozzávetőleg erről lehet tudomásunk.
Láttál engem, és. Talán, hogy én is láttalak.
S a fölhámoknál lentebb minek ássunk?

7.

Csöndje van, nyara és éjszaka.
Sárgáspiros hasú
felhőkből
lassudan
lüktető és testmeleg
bélbolyhos dóm épül fölém.

A Sashegytől a Naphegyig
följebb megyek, lejjebb megyek.

Szemergő fények távolabb,
egy-egy autó elsurranása,
kamion-dörömbölés.
Megafon-hang a Déliből.

Hárs-illat. Éji lepke üt homlokon.
Ő sem tudja, én sem tudom,
hova visz ez a lepkedés.

8. másképpen

Bélbolyhos dóm az éjszaka.
Hársak és bodzák mély szaga.
Kertünkben három feketefenyő.
Zsigereimben görcsös fekete fa nő.

/Nagy László hangja előbúvik:/
Cseresznye érik, fű sarjad.
Urunk, nincs rajtam hatalmad.
Páros rímeid feledem,
rémeid földbe tapodom.

9. Tükörbe néz a nyilvános vécében

Csúf ember vagy, Titusz, ezzel a vékony szájjal,
elredvesedett fogaiddal,
külön-külön mozgatható lapátfüleiddel,
arcodon a háború utáni
elégtelen táplálás következtében
kialakult kráteres likacsokkal.
Csúf vagy, de más.
Legalább különbözől.

És te legalább használod a várost.
Megrökönyödve hadd bámulják az illedelmesek,
ahogy a nyilvános vécéből kilépve,
az Erzsébet-híd lépcsőjének
mészke-írópultján
e tíz-tizennégy önbíráló
sort a köztulajdont képező papírra
különbözésed
bizonyítékképpen
sebesen idemásolod.

10. apropó: írópult

Hogy verset mért írok, nem tudom.
Talán mert elhallgattak az asztrahán rigók.
De rigóban, versben mit tesz az, hogy asztrahán?
Ez is egy másik kérdés lesz talán
a költők író-
pultjain.

11.

Én más vagyok.
Vagy más leszek.
Vagy egy vagyok, csak
vonz a másság.

Keserű bodza-illatot:
szívom a más-lehelletű
növények húsosabb
kipárolgását.

Nem nyűgöznek engem istenek,
és nem vagyok már rég materialista.
Hegyen sikot, síkon hegyet
kutatok; mindent másához iszonyítva.

Csak a rend nyugtat meg. Az, ami nincsen.
Vagy ha van is, a mása az csak.
Anyám ha élne, szép káromló szelíden
mondaná: Rosseb. Fordulj a falnak!

12. A szuverén

Kardom és pallosom és lándzsám,
és rézből való rizs-merő csefcsirem
a kétfülű, nagy vörösréz-bödönben
távoli utaimnak fölös emlékei.

Mert mindig csak magamban, Mőbiusz-körökben
utaztam : engem jártak a tájak selymes rétjei.
Vagy ott, vagy itt: csak magamban keringtem,
akármi forró partokig jutottam.

Mind az én testemnek távol országából
valók csanakjaim és hosszú késeim.
S ha jobban tudom, mit kevésbé tudtam,
csak mert ki- és belestem
másik magamnak titkos résein.

13. Júniusok

Egy szék. Egy kosár. A szombati ujság.
Az áhítat egyszerű kellékei.
Söprű, cirokkal fölfelé.
Mintha mások más emlékei.

Juharzöld. Füzöld. Rózsalevél-zöld.
A nyarat magába engedi.
Tarkótájt jut be templomába,
megtölti lábujjtól fejtetőig.

És hordja a júniust magában,
míg más is meg nem engesztelődik.

Készülődés a Reform-bálra

Melocco Miklósnak ajánlom

Alkalmatlan időben érkezett megint,
konok szokás szerint bejelentetlenül,
se ordonánc, se előreküldött névjegy, se sürgöny.
Borotvátlan is volt, mólés, ingerült.

Tizenhét percig feszengett egy konyhaszéken,
amely idő alatt egy ómódi,
két részből álló, fekete nyers-selyem
csokornyakkendő hajtogatása zajlott:
lento, agitato, furioso.

A konyhakőre hajított műszivacs ülő-
párnához vasalni hajló, nyúlánk,
estélyi ruhás feleség mozdulata
Afrikát idézte.
(Oda is mért áldozott
még józan éveket?)

Egy középtávfutó érkezett eközben.
Ő kijjebb mozdult a hokedlival,
hogyan az a belső körön könnyebben...
Nem csoda, hogy a csoma, a csízio, a
csokor-költemény sehogyse bírt eszményi lenni, sőt.

Bekövetkezett vala a bé...meg,
a kápointannya, a sutbahajítás.
Megbíraltatott kemény szavakkal a bál,

a bálba való menés,
a gyúrótt hátú ing. – De hát a
háta
úgyse látszik! – mentegetőzött, hiába,
afrikai hévvel a már nem vasaló asszony.
Elfogyott egy sovány és túl magas pohárból
egy elég egérszagú pohár bor.
Szavak ufói csúszdogáltak
a konyha légterében. Egy pillanatra
feltűnt a négerasszony
módra vasaló báli dáma
leányutódja is, a távfutóval,
ki az Ünnepején
gyermekőrzésre visszafogadtatott.

Ők puszikat adtak, kaptak. A hivatlan
vendég, aki voltam, vette a búcsuját.
Talán esett baráti csók is; valami
motyogás még megint csak Afrikáról,
ahonnan az ismeretség származott.(Kheopsz
csúcsára mászni egy üveg *Teacher's*
után, napfelkeltekor...).

Ellenben
más bálba ők se, én se mentem
többet abban a farsangi menetben.

A kairói Groppi Kávéházban

Nekem a másik városom valahogy Kairó lett.
Véletlen volt ez is, mint születésemtől fogva
annyi minden. Tanári kérdés a Bölcsészkar folyosóján:
– Nem volna kedve, András, Kairóban magyart tanítani?
Nekem naná, hogy volt. Tizennyolc, húsz éve ennek,
most azért ülök megint a Groppi Kávéházban,
ami persze itt Kairóban ugyanúgy
megszűnt az írók kávéháza lenni,
mint Egyik Városomban a Hungária.

Ott is épp ily csodabogárnak néznek,
Ha néha papírral, tollal, levegőbe meredve
Nézek fölfele (nem vagyok egészen idióta, csak: így gondolkodom,
Lehet, hogy ez az ihlet, így várom a neszmét,
vagy így lesem, hogy a mennyezeti freskóról melyik angyal
fog leereszkedni hozzám múzsaként)
És írok, egyes egyedül a napszaktól függően
turisták, könnyű nőcskék, túlélő özvegyek,
nyugdíjas ujságírók vagy pénzes tőkfejek között.

És itt sincs másként. Cukorka-torta-árudává,
sietős randevúzóhellyé vált a Groppi is.
A Riche meg, ahol elkezdték a kairói franciás moderneket,
egészen megszűnt, mint mondjuk otthon a Luxor vagy a Belvárosi.

Papír és toll, és mennyezetre nézés,
ritmust számláló balkéz-ujjaim...

Csodább bogár vagyok, vagy lettem, vagy maradtam,
mint annak idején a Hungáriában a sok költő között
a legeslegravaszabb, legtarkább, legtépettebb ruhájú,
leghosszabb hajú, szakállú, leg-lejmolósabb,
legszédelgősebb vagy legrészegesebb.
Pedig csak ülök vagy ott, vagy itt, és egyszerűen: írok.
„Ez is nézd, micsinál?!” – bámulnak, mint egy különcöt
vagy szélsőségeset.

Feri bácsinak volt igaza

Feri bácsinak volt igaza.
Feri bácsinak,
aki gyerekként sántán futballozott.
Aki fiatalemberként összetört
repülőgépet vásárolt, megjavította,
s amikor a Szenyegető térdig érő vizében landolt,
(wasserolt), megriadt libákat és
kacsákat hessegetve,
nevetve sántikált ki a partra.

Feri bácsinak,
akinek nem lehetett gyereke,
pedig négyszer is megnősült, így
ötödszörre egy sokgyerekes, özvegy
cigányasszonyt választott feleségül.

Feri bácsinak, akit
történelmi fordulók következtében
elküdtek főmérnöki állásából
valamelyik főcsatorna építésétől;
Feri bácsinak, aki ezután
még többet káromkodott,
még többet hadonászott
botjával, később mankóival,
de hogy a „szakmában maradjon”,
éjjeliőri állást vállalt
a kisvárosi víztoronynál.

Feri bácsinak, aki
se fölÜlni, se leszállni nem tudott
egyedÜl a keréppárról, de aki mégis
mindig biciklin indult munkába.
Rebi asszony, vagy valamelyik
fogadott gyerek segített fölÜlni. Meglökték,
s ő vígan karikázott keresztÜl a városon,
messziről csöngetve, kiabálva:
– „Vigyázat, hát nem látják, én
nem tudok megállni?!”

VACKOR

Jelek a tükrön

Hisz tudtam úgyis:
bűn titokban nem marad.
Minden téli reggel
nyilvános Canossa-járás.

Vörös hamu a járdán,
vörös hamu a talpamon.
Hamu, hamu
hennát is ismert
ujjaimon.

Hamu a fekete sapkán,
a deres kilincsen.
Hamus ujjával a tükrön
gyerek matatott,
vagy jeleket hagyott
egy nagyon alacsony isten.

Bakszagú Jeremiások

Háború utáni gyors szeretések magzatai,
Mi, akiket koraszülésig sürgettek élni,
mi, békébe szerelmes, szép békébe, keserves
békébe kamasz-türelmetlenséggel behatól,
magunk is magot pazaroló,
kalauzlány táskájával ligeti bozótra iramodó,
illatosat izzadó hónú, vereslő fülű, hebegő-habogó
srácok –, jószagú fiatalságunk hogy бүdösödött meg?

Bakszagú vagyok az illatosak közt,
bakszaguak közt is a legбүdösebb.
Sósat izzadok, fogaim reversednek, hámlók és kopaszodom.
Ez az én szagom, ez a savanyú bakszag?
Köröm letörik, pata vásik, kövön és murván toporgok.
/Még az ecetfa törése is édes volt, édes
a korai béke ágain kúszás.
Orgonát szagolni, fűzet! A romokat benövő
vadsóska-virágot!
Még az elhajigált töltényhüvelyekből készült sipok is
édesek voltak: réz-izüek./

Hihetünk-e most, így megbүdösödve,
és mi az, amiben még hinni lehet?
Ezt kérdezem én, valkarózók közt is majd a legrühösebb.
Mit tehetünk mi, háboru utáni reménykedések magzatai,
mi, akik ugyanazzal a hebehurgia
igyekezettel gyakoroltuk a békét,
amivel bennünket élni eresztett

a dörrenések utáni csend, ami azóta is
itt dübög bennünk. És csöndre mi jöhet? Csattanás?

Halló lettem én a siketek közt, figyelmetlenek közt
én figyelmezek. Nemet mondani könnyű.
Mégfutamodni könnyű. Könnyű tagadólag
pörölni, szidni a csöndet tagadó
nem-csönd elől megfutamodókat.
A béke szag-élmény? Az igenlés ösztön?
Nincs köze az okoskodáshoz?

Mi itt egy páran, bakszaguak, fürdünk a sós veritékben,
fekszünk a kurva és édes földre, amit választani nem,
csak szeretni vagy gyűlölni lehet. Heverünk,
patát növesztett Jeremiások,
téve szájunkat a porban, habogva a félreismert
panaszolkodóval: talán vagyon még reménység.

Kavafisz nyomában

Néz rám a borítóról hónapok óta
a dróthajú irónikus.
Két nagyon szomorú szem a szarukeret mögött.
Túl van az érzéki élményeken a szája.
Az arc és a ruházat
helyhez, időhöz alig köthető.

– Álarcban élünk, „sorompók között”.
És nincs a verseknek csattanója.

Sikertelen kavafiáda Budapesten

Mikor megtudta, hogy Alexandriában megszűntek a kétévenkénti kavafiádák, – az utolsóra kishíján eljutott – dédelgetni kezdte azt a vékony reményt, hogy az Iszter partján fekvő barbár városban mégiscsak rendez egy utolsó, deviáns, szükkörű kavafiádát.

Levezetett, telefonált. A legrangosabb Kavafisz-fordító azt mondta, nem tud már fordítani, öreg, de rajta csak. A második legrangosabbat, aki még működött (talán a hatalmas zöld-köves gyűrűbe elrejtett elem hajtotta őt, vagy a hajolaj) személyesen is fölkereste. Így négy-öt vendégre, kik mind tudtak görögül, bizton számított. Olyan estét jelölt meg, nyári estét, mikor saját, Kavafisz iránt közömbös családja épp nyaralt. Nem lett volna hát a szümpóziónak semmi akadálya: volt bor, ropogtatni való, csemege is elég. Kitétte – a kitűzött idő közelgven – a költő képét íróasztalára, hörpintett egy pohár bort, s a kertre néző ablakokat kitarta.

Két óra eltelt, mire ráébredt: hiába vár.
Vagy Kavafisz nem olyan érdekes,
vagy valami rejtélyes ok miatt

a hely, az időpont, vagy hát: saját személye
ellen merülhetett fel csoportos kifogás.

Másnap ketten telefonáltak mentegetőzve,
ketten egészen a föld alá vonultak,
a koros fordító meg büszkén csak annyit
mondott a kagylóba: „Öregem, végre sikerült becsajoznom.”

Addigra azonban őt már nem érdekelte
se Kavafisz, se a kavafiádák;
kiradirozta noteszából a görögül tudókat,
s az egész Kavafisz-paksamétát
begyömösölte
a legalsó polcra,
a csődeljárásokkal kapcsolatos
bérfordítások
gyűrott másolatainak kupaca alá.

Sikeres kavafiáda mégis, Alexandriában

Volt egy fontos, régi ígérete,
volt egy utolsó megbízható barátja.
Az ígéret kisebb fiának eljövendő
tizennyolcadik születésnapjára szólt,
(hogy akkor megmutatja neki
a Zamáleken az Anglo-Americant,
a kórházat, ahol megszületett.)
A megmaradt barát, az ex-hadügyminiszter dragománja,
épp Kairóban mozgatta a követ.

Levelek jöttek-mentek,
be lett palizva a honi Ösztöndíjbizottság,
meg úgy érezte, csak jár egy díjacska annak,
ki ezer más díjat másoknak kijárt, megszervezett,
meg hirtelen lett is hivatkozni mire:
Kavafiáda mégis – ezúttal szaloniki adományból.

Készen volt épp egy pót-előadása,
megangolította azt az alkalomra,
sőt megangolította a főttebbi „Sikertelen...”-t is.

A görög klub egy október végi estén
olyanná vált, mint az MTK-pálya:
kék-fehér volt minden, bevalljuk, félt is
a szive mélyén fradista. /Csak tudta volna a sok
bánatos görög való okát a mélyzöld nyakkendőnek!/

E titkos daczból, vagy más csodák miatt,
esetleg mert hogy angol orációját
a nagy „libás” teremben mindösszen ketten
értették volna, de az attasé el volt foglalva
a minduntalan lehajló mikrofon
föl-és föl bizgetésével : – „Jó így?” ,
az egyetlen igazi ángilus meg /azazhogy ír az is/
a leghátsó sorban, fél-részezen egy bajuszos
szaloniki tévés kisasszonyt fogdosott,
az előadás fergeteges siker lett.

De ez még semmi. A taps után
a bajuszos lány interjút kért a theszalo-Níki
/így mondta: szeszalo kisbetűvel, NÍKI naggyal/
tévének, s akkor ő, mint aki ufókkal társalog,
elmondta nekik Vast, Somlyót, az Európa Kiadó
sötét udvari szobáját, ahol
Vas István szemben ült Dimitriosz Hadzisszal,
bőven beszélt a Nagyvilágról,
aztán – érezve, hogy a húr egy kicsit már túlfeszül –
még a lámpák eloltása előtt odavetette:
Papp Árpád is Kavafisz-rajongó! – de ez, meg féltő,
hogy a Kaposvár, a Somogy folyóirat,
soha nem került a szeszalo-
NÍKI tévében adásba.

Ez mind csak körítés volt persze,
tiszteletkör és maszlag a földologhoz:
a fölmenéshez a zamáleki toronyba,
ami így időben, még a tizennyolcadik évben
be is következett. Jól látszott onnan a

Cairo Anglo-American Hospital kertje,
meg lett paskolva a gyerek háta rendszeren,
és bezsebeltetett a pillantásból:
– Jól van, fater, ez megvolt.

Ilyen tizenhét, húsz évvel későbbi
elégítételekért, Konsztantinosz Kavafisz, ilyesmiért
volt mégis érdemes az izzadós és csapodár és tyúkeszü
nőkkel járó sok bonyodalmat magunkra idézni?
Fiúktól mégse lehetne fiunk, aki így lefaterozhat.

„Nem ésszerű (vagy ésszerűtlen)”

„Nem ésszerű (vagy ésszerűtlen).

Itt áll – mint életünk.”

Wittgenstein: A bizonyosságról

Tudom: ez itt egy fűzfa.
Azt is tudom, a kilencvenkettes
évben a barka pattanását,
s a gyámoltalan, sajka-forma,
sárga kis levélkék
halálát ugyanabban
a kórházkertben szemlélhettem végig.
Nem ésszerű, sőt nagyon is ésszerűtlen.
Itt állt az életem. De nem,
én nem, sehogysem tudok, és nem is akarok
olyan szenvtelenséggel beszélni, tudni erről,
mint a dublini kórházban
halálra készülődő,
ki az ilyesmit, akár egy gyermek:
„Működik-e a játék, és hogy működik-e
a működésről való tudomásunk?” – egészen,
mint egy ártatlan siheder, úgy szemlélte.
Neki a maga módján úgy volt igaza.
Nekem a magam módján sosem volt igazam
sem az ésszerűség, sem a túlságos
szuverenitás nyelvjátékainak félkarú rablót
huzigatván. Most távol tartom magam
az amúgyis bőrhajuakkal zsúfolt alagsoroktól,
nagy szőrzetet növesztek, s megteszem
első lépéseimet egy elfogadhatóbb ésszerűtlenségben.

Elveszített dolgok

(Kavafisz-apokrif)

*„Csak amit egészen észrevétlen tettem,
csak ami legtökösabb írásaimban áll,
csak abból, abból ismerhettek meg engem.”*

*Kavafisz: Elrejtett dolgok
saját fordításomban*

Sorra elhagyta legszebb, legdrágább személyes tárgyait:
a gyíkbőr tárcát, az Eternamatic
karórát, többször is a személyijét.
Meg két-három oldaltáskát (egyetlen példányban írott
kéziratokkal). Akkor gondolta ki
keserű menségül jelmondatát:
„Minden vers rekonstruálható,
amire meg nem emlékszünk, úgyse lehetett fontos.”

Aztán már tartózkodott a roszhírű helyektől,
meg egyre fogytak is becses kincsei.
Azért még egy-két szemüveg meg kulcs-csomó
csak áldozatul esett
parkokban való bóbiskolások,
sőt: fűben alvások alkalmával.

Újabban puszta bőrét
viszi csak a vásárra, üres zsebekkel indul, táska meg ókularé
nélkül, s egyre kisebb a kör, ahol bókászik. Viszont
e biztonságos körpályán: lefele borkimérés,
lenn ujság, cigi, palackos életmentő,
fölfele találkozás a postással, aki

persze megint semmit nem hozott –
ezen a biztonságos, szűk terepen
már nincs mit elveszítsen, sőt, sőt,
van úgy, hogy egy egész
strófával gazdagabban
érkezik haza.

MAJONZI*

(„szuahéli” versek)

Burszaidi sztélé

NÖVESZTEK KACKIÁS BAJUSZT
ÉS AFRIKÁBA KÖLTÖZÖK
MEGÉRTED MAJD HA BAJBA JUTSZ
S MEGLELSZ SZELID VADAK KÖZÖTT

Ha sás közé botolva

Ha házam volna
hehezetes
héjazatos
nádfedelű
lapulnék benne mint a sás
között a csík a csíz a nyű.

Gönyүнél lenne kúriám
ahol a vízállásról biztosat
tudnék a kétórás hirekből
s volna egy házi fúriám,
egy harmónikám, egy furulyám
s egy tarkabarka kiskutyám,
a Títusz névre hallgatag.

* Bánat, keserűség, gyász (ejtsd: madzsonzi)

Mi sül ki még e furcsa versezetből?
Maj' megtudod ha
sás közé botolva
hősvér csorog már mind a négy kezedből.

**Egy zanzibári Vilniusban a nyelvről
meg a költészetről gondolkodik**

alánya
lintván,
alany,
ál-litván

valahola szó,
valahola
mondat-
rések
(lödö föntebb:
meg a trágya,
meg a batározó,
megawatt,
meg a jelszó.)

Ledöföltek.
Fokozódik:
őt, őbbet, lebőget.

Mellékdal:

Hova lohol?
Odalohol
ahova való.

Van falova?
Van, van.
Hova lohol a
falovon?
Oda lohol,
ahova a faló.
Jó, jó, de a falova
hova való?

Pricc, pracc, procc.

Kérdőnévmás-ragozás

mién?	Mimi?
mite?	Timi?
miő?	Mihók?

Akkójó

Sok a rizsa.
Sok a rizsa.
Mit löketed a
Szövegede töcsi?

Ájjá má le,
ájja má le.
Na, leátá' ?
Akkó jó.

Csakaszne

Csa
kasznehogy
csa
kasznemikó
csa
kasznemegin
csakaszne

Ideó

Kika
kikazo
kikazo kakik
ideo
ideoda
löködika
kakit?

Milyen bábu a pápua?

Milyen bábu a
pápua?
Kérdi apátul a
lánya.
Olyan bábu a
pápua, lányom,
akinek a
nyakába akasztva
lóg egy láncon a
pápuasága.

Fájkép

Nyaranta
hevesek az utak is,
hevesek a, hevesek a fák is.

Telente
havasak az utak is,
havasak a, havasak a fák is.

Talált vers, melynek fiatal íróját irígylem

1 T.F. 2 K.B.

2 K.B. 1 K.Zs.

T.F. + K.Zs. Egyszerre!

Kis hajnali Kitsch

Anyámnak, megint csak Anyámnak

Vagy lehetnék költő is talán.
Mert nem tudom, hogy végül mi vagyok.
Fullajtár egy goromba úrnak oldalán,
ki teljesíthetetlen megbízást adott.

Vagy magam lehetnék úr is, szolga is,
hisz minden poszt végül: ön-kinevezéses.
Vagy hagyhatnám a részeket lazán
egy cérna végén kocogva lenni. Véres
kis tejfogakként hagyhatnám lengni őket.

Vagy magamra véve *egy* sors minden terhét
gyónni mehetnék: meglestem anyámat;
csak hogy magamra hívjam képzelt büneimmel
egy rácsok mögé bújt, öreg isten
pillanatnyi figyelmét.

Igy is lehetne. Így se lesz.
Fonákjáról nem ösmerjük meg a színét.
Madár-beszéd zajától részegedve
a napot, csak a Napocskát várom ismét.

A fűbe hullott cseresznyemagokba,
asztali kis réz-emberembe elbujok.
Jaj, hogy mindent megtudtam titokban!
Jaj, hogy a tudomásról tudton hallgatok!

Rázza a szél eső után a fákat,
rázza tilalmas fáját a tudásnak
és a hallgatás nagy málna-bokra tüskés.

Alpakka-villával
holt asszony jár egy ribiszkés
kertben. Szed hideg tálba száras gyümölcsöket.

És látom arcán minden ráncomat,
s kezemen az átöröklött
szent szemölcsöket.

-talan telem

*Utólag látom Markó Béla „Talanítás” c. kötetét a Kritériontól.
Üdvözlét neki!*

Rímtelen lesz a vers ahogy
a *beaux arts* is dísztelen
szoborból drót kilóg
táblakép elhasíttatik.

Bezár a bazár szisztelen*,
egész telem ilyen lesz:
talan és telen,
ha a *tatik*-ra rímet
nem alkalmazhatok

kritikusbunkó
kákaszag
hümmögés
petárdafüst

Tücskök röhögnek hangyanép
még zenedébe se járt
automatizáláshoz tökfejú
csak a hangyatojások
költöztetésihez ért.

Talan telem közeledik
a vak is hallja hogy ősz van már,
rím és ritmus a tüskés gesztenye
haszontalan kopogásában.

* tudjuk, „Szisz” = Szilágyi Domokos

(Ha egy szem vadgesztenyében rejlik
az utolsó költőiség,
mennyi költőiség lesz egy egész nejlon-
zacskónyi befülledt vadgesztenyében?)

kritikusbunkó
kakaszag
hammogás
rakétafüst

mde ha rím se, ha ritmus se
akkor a szójáték is tilos,
akkor az alliteráció a metatézis
a fennhangon való tagolt beszéd is
tiltassék be falragaszok által

talán telem a szótalanság
évada így lesz – elfogadom

kritikusbunker
pikaszag
utolsó madárkafütyty

elfogadom hisz nincsen ritmus
a kibogozhatatlan keserűségben
és amit nem hívok, az az egy nagy
csattanás se hívhat
se rímet, se másik csattanást.

talan telem
töltöm szilen
cium ez csendes
pihe nő

rím nincs a rit
mus ősze tört
mi ez a né
hány szál ka itt
ez a ma rok
nyi csil logó
dolog?

*
*
*

Búcsú a költészettől

Cholnoky Győzőnek ajánlom

Úr írt.
Párttitkár írt.
Pap írt.

(A közterületfelügyelők
még ráadásul
fényképeztek is.)

Költőnk
ezután nem pazarolt a versre
több
...fáradtságot.

Mondjuk ez olyan, mint amikor
egy neon-reklámot leszerelnek.

Jön az alpinista-vállalkozók
káeftéje,
betéti társasága
egy nagyon kicsi IFA-teherautón,
és életüektől kockáztatva a téli
délutánon,
egyenként leszerelik
a fölöslegessé vált betüket.

Ahogy Tibi lóg
furcsa felszerelésében

(„Tibi, nebazmeg!” – ebből
az utasításból tudjuk meg:
ő Tibi)-----

Ahogyan – mondom – Tibi lóg
az egyszál kötélén,
és leszedegeti a betüket,
de nem ám BETŰKET szedeget
a Tibi lefele,
csak redves drótot, üveg-
cserepet, srófot,
anyákat /– így anyázik –/,
ellenállást, kattogni megszűnt
kapcsolókat.
A Tibi.

Én tudom
tárgyilagos cinizmusommal
– az érzelmekre teszek réges-régen –
hogy amiket leszed a
Tibi azok a
SZÍNEK, és legalább
egy jólismert, megszokott
közérthető

SZÓT is
végeképpen,
visszavonhatatlanul
megszüntetett Tibi.

Holnap bejegyeztetem én is
Szómegszüntető Kisvállalkozásomat,

azzal a nem titkolt távlati céllal,
hogy siker esetén, később,
nem nagyon sokára
elvállalom
egész szófajok,
mondatrészek, mondatok,
sőt bekezdések, strófák
környezetbarát megsemmisítését
is.

„A PECSÁ-ba a Toldival!” –
ez lesz üzleti jelmondatunk.

– Addigra minden alpinista,
kárpátista, uralista, andokista
nekem dolgozik –
Különbenis – fejtegetem majd
csillogó szemüvegben, csokonyakkendősen egy 21 és
fél
másodperces, színes tévéreklámban:
a „kopárszik”, mint nehezen
tanulható ikes ige már
régebb óta nem van
bent a tankönyv, nyelvtani.

Szonettszétszerelő műhelyünk
a Tóth Árpád sétányon működik;
az eredményt meg ledobáljuk
a Logodi utcába, ahol Kosztolányi,
meg az Attila útra, ahol Babits lakott.

„Szökj föl, kabla,
szupra aggnő,
Lombj Kató!”

Ez fordító-irodánk jelszava lesz,
míg meg nem szüntetjük a
különféle nyelveket. Is.
És rá nem térünk a
siketnéma beszédre. Addigra
 úgyis már csak kínai
 és pigmeus
 lakosai lesznek
 Bp.-nek.

„Let us go then, you and I” –
mutatja akkor majd nekem
Mr J Alfred Prufrock
tengerbefulladászi ügynök,
és következünk is egymás után,
biztosító kötélén, alpinista módra,
 de valahogy nagyon
 csendes és sötét lesz
 körülvöttünk,
mert nemcsak hogy galambok,
rózsák, napfelkelték,
szüzek, bánatos örök eltávolo
dások nem lesznek addigra
áldásos vállalkozói tevékenységem
eredményeképpen, de
 semmi sem lesz már
 egyáltalán, ami

valaha
költőileg leíratott:
se sóhaj, se könny,
se oda-, se visszaút,
nem lesz világ, nem lesz világa,
nem lesz vas szeg,
vas szeggel veretés,
nem lesz már Várad,
Váradtól búcsúzás se,
faluba bényomozni, se hó, se reme-róma,
zsalugáter se,
nikkel szamovár,
ősz hideg alma-evés,
és hanga sem
se lüktető kék erek,

és egészen kihálnak a nők
Euridikétől a számos Júliákon át
egészen Tibiig.

*

És legjobb lenne tán
tényleg a Holdban élni
nézegetni holdnan
a hallgatás irányát.
Nézni csak, nem írni le
a visszaszeglett
nyakút;
Sietni lenni? Nem.
Várakozónak lenni, könnyvesen.

Lenni vagy tavasz, vagy tél után:

VÁRÓHAJÓ.

Jeremiásnak lenni egy áthevült lakásban.

Vagy vaknak lenni, hogy

ha hallom is, ne lássam.

Hagyni, hogy legyen igenis szünet.

Ott-létét idehozni. Nagy csendet és erős fényt.

Erdélyben halni meg talány-Perszefonének.

Fehér tarajjá habzani, ahogy

egy bicikli-kereket a nyomba

BELE-BICIKLINYOMNAK.

Sáros ábrázató istent azonban!

Egyikükre más nevet nem találván,

poros gipsz-lovacskát tartani,

mint az a fazekas állvány.

De:

Hovavaló lett alakulásunk dinoszaurusza?

Tibi beszél *mihi*. Beszéde csupa sóder és hadova.

Úgy lóg ő egy ó kötélén,

mint ki az ünnep-éjen

gyermekőrzésre mégis vissza-fogadtatott.

Ribizkés kertben dűlni nem nagy érdem.

Én a ribizliknek hagyok minden hatalmat ott.

Kimegyünk ebből a könyvből.

Fölfeszítettük a kijáratot.

Szívére ráteszi kezét.

Él ő. Mint egy halott.

A Z I S L E H E T ...

(KÉT BÚCSÚZÁS KÖZT)

Az is lehet

Füst Milánnak, Várady Szabolcsnak

Az is lehet, hogy megjuhászodunk.
Titkot cserélünk mégnagyobb titokra.
Vagy csak egy őszi zsákutcán megyünk,
Vagy eldobáljuk följegyzéseinket.

Éjfél után beülünk verset írni.
Vagy tizenhárom évesek leszünk.
Lehet az is, hogy semmit se lehet,
s mindent lehet, ha jól iparkodunk?

Egy páran itt, mi *fosszilis* legények,
ülünk a padkán szótlán és vakon.
Nem háborúk sebeztek. Béke-évek
alkui a tömérdek

var az arcokon.

*Hajnali kerti testgyakorlat után arról,
hogyan szeretni Flórát*

Még nem tudom megmondani
Simítsd meg mellem megtudod
Andraszew Iván szerint
a lélek szív s gyomor között
talán ott lappanghat nem tudom
Simíts meg szegycsontom alatt
ahol egy buta bátor nagy ütésnek
sajgó emlékét fájlalom

Simítsd körül a köldököm
harmincszor ahogy a kínai
ha éhes szerelmes szomorú
vagy mindegy is hol, símogass

Valami tarkóm táján is lapul
csak símogass majd megtudod
s engeddd illetnem nékem is
finoman előbb a hajad
aztán a *Milles Fleures* illatú
hajlatokat a senki más
nem érintette titkokat

Valahol szív s gyomor között
lappang a mondhatatlan valami
vagy tarkótájt az a kis rándulás
mit nem szabad nem is lehet
csak egy fűben végzett hajnali

testgyakorlás után a föltörő
napderengés jöttekor
másutt mint a másikon
simítva kitapintani

Berkes E. megjegyzésére: „Nincs idő pávatáncra, na”

– A nyárnak vége; nincs időd, nem kell pávatánc.

– „Ha kö’, ha nem” – mondaná Nagyanyám,

„ha ezt tudod, hát ezt járd, rá se ránts!”

Mondd a mezőnek, hogy nem kö’ több virág:

csak nő a lóher, virága mézes,

volt bő eső elég, a páskom süppedékes.

Minden gaz él, virul és van virága száz.

A bogáncs a gyomos réten tollasbált csinál,

a zombékok közt recsegve működik a vatta-gyár.

Olaszos égszínkéken

pattan katáng-virág,

csatáznak két hadak: megrongyosult fehérek és

insurgens lilák.

Akár a tűzijáték kénes ívei,

sárga porzóit szórja

egy ős-mimóza-féle valami.

A füvek is járják a pávatáncot,

ingnak, kacéran, sárgás és rőt kalászkok,

libegnek drága

lovas-turisztikába

illő márkás, dolláros árvalányhajak.

A prosztó ecetfa most hoz, erdőszélen

sülthús-szín, fodros tokokat.

Nincs idő pávatáncra? Kérdezzétek a rétet,

meg a benne gázló Tokaiakat!

Van Gogh-sárga napraforgók nyúlnak,
a libatop bekússza a homok-útat,
mozgósít, tüntet, okkupál a gyom.

Hogy is ne volna pávatánc ez,
Erzsi, angyalom?

Sz. Jóska Ady-verseket recitál a Nílusra néző erkélyen

Latinovits vagy Ódry se rossz,
nekem mégis Sz. Jóska hangján mennek máig, máig az Ady-versek.

A Jóska – nyugtassa Isten! –
az ujságírónak jó, titkosügynöknek alkalmatlan,
a tésztás, mongolos arcú
révedező memória-bajnok!

A Jóska, akitől a tizedik emeleti erkélyen
a Nílus partján, Kairóban – ha nem fújt éppen a *khamszín* –
meg lehetett rendelni nemcsak az *Elbocsátót*,
vagy más közismertebbeket,
de ha épp úgy adódott
a leghíresebb passzusokat is abból,
(Kairóban vagyunk, a *Jóm Kippúri* háború után,
ami *malhama* arabul is, nemcsak a másik oldalon)
abból, amit kevesen ismerünk:
a „*Margita élni akar*”-ból.
Jól tudott ez a Jóska sztalinos vicceket is mesélni,
így jött össze ott a magasban, messze,
háttal a piramisoknak a két kortárs: Ady meg Sztálin utólag.

Csak már a Jóska meg én mikor jövünk valaha össze
Ady,- Sztalin,- vagy Szadat-merénylet-ügyben?

Nagy László megsímogatja Takács Imre fejét

Vagyunk-e még, akik
láttuk a ferde pálcát,
peckes, kacska menését
a mosolygó fáraó-arcunak?

Akik beóvakodtunk
a Költészeti Rovatnak nagyzott
rácsos ablakú portás-szobába,
ahol T. J. feje fölött elnézve
rövidlátó szemével
Takács Imre merengett
egy gigantikus Dávid-plakátra?

Telefonált is a poros készülékkel,
de leginkább a lába mellé tett
táskával, s a benne lévő
Üveggel foglalatzkodott.

Vagyunk-e még, akiknek jót, vagy rosszat
írt verskéziratára, és volt-e még rajtam kívül,
kire ráirányítva ócska
szemüvegének fekete kereteit,
fogas kérdéseket tett föl mindenről, mindenről, ami
a lehető legtávolabb van versektől, a sok marhaságtól?

S főképpen van-e ki rajtam kívül látta
– meg T. J.-n kívül, ki tán e látványtól később
elnökké avanszált –

ahogy bezáll, egy vállal átevezve,
hangtalanul át, a becsukott ajtón,
tetőtől talpig fájdalmas mosolygás,
ahogyan mondja, szervusz, Imre,
és megsimítja: egyik – síma – ősz
a sűrű bondor másik őszet?

Férfibarátság. Hogy csak kevesen lássák:
az az egybesugárzást
titkoló felhőzet.

Vas István Velence-szagot orront

„Nézd, ott megy Vas István, és nem borul föl a Batthyány tér”

*Állítólag Zalán Tibor mondta a téren Gáspár Gyurinak,
akinek ezt a verset is ajánlom.*

Maradjunk csak az ú.n.
anacreóni sornál.
Megy ez nekÜnk, Vas István,
megy ez, mint ment a *Glow-worm*
cirkáló ablakodnál,
ahogy Szobotka-könyvből
közösen fölidéztük,
meg a hordó-gurítást
az új Erzsébet-hídon,
az én emlékeimből.

Megy az, amit menesztünk,.
Hagymennyen, szeddalajja!

Vilmoskörtéd megittuk,
Piroska rosszallóan
nézdelt, de csak megenyhült,
mert Eliotot szavaltam,
és jó volt a szavallat.
Te Hadziszról meséltél,
Kavafisz temetőjét
mondtam el én cserébe.

Aztán még búcsuzóul
ablakodba kiálltunk,

nyár volt és déli szél fújt,
bugyogó Ördögárok
hordta szennyét a vízbe.
Közmondásos testrészed
a szagba dugva mondád:
– Érzed? – Velence-szag van!

Vasnak, utólag a Velencei füzetből , 1999 szeptember

*„Kissé szégyenkezve bár,
de mégis itt vagyok.”*

Méliusz J.: Velence! Velence!

Csak Délre, Délre!

Ha közelít már sáros, vén telünk,
– ki ne mondd azt a rímet,
mit minden költő elcsücsörített –
az ence-fence Városba megyünk.

Ha gémberednek már a tagjaink,
sok alagúton Délre inalunk
mert ott ragyog még fiatal nyarunk.

A Szent Márk titka

Velencéről hallottunk eleget,
gondolát, Rialtot, talján éneket.
Egyet nem mondott senki sem nekem,
hogy ha belépsz a Márkba,
áhitattal és ünnepélyesen,
hasra kell rögtön esni
a púpos mozaikpadlón,
mint kisúji rokonnak a pesti
perzsaszőnyegen.

Meg azt se, hogy olaszt nem,
csupa magyar szót hallasz a Rialtón.

Mechanikai tanulmányút a *Canale Grande*-n

Élő szerszám. Nincs benne semmi gépi.
Csavart fa-állvány, hosszú csáklya-lapát, meg a gondolás.
Nem kell kenőanyag. A részeknek használ a kopás.
Az emelő-elv érvényesül a rúd használatában,
ezért a csónakfarba való föltáncolás.

Talán a brácsázásban van még ennyi grácia
(csellót nem mondok: az női foglalkozás),
meg persze abban,
mikor buzában, zabban
könnyen suhintva jár
az előkaszás.

Az első budapesti Activity a hatvanas években

„Istenemre, ez vagyok.”

Kassák Lajos: ÜLJÜK KÖRÜL AZ ASZTALT

A körúti Lúdláb Étterem
ruhatáránál álltam. A falon zománcos tábla:
Nyakkendő nélkül belépni tilos!

Akkor alacsony, egyrácós arcú ember érkezett,
öltönyben, begombolt fehér ingben.
Régóta jött már, messzire ment még,
lassuságában irtózatosszerű.
Látszott, sőt éreztetődött:
feltartóztathatatlan a vékony kis pasas.
Nem szólt egy szót sem. Kilökte jobbra a karját,
mint egy közlekedési rendőr.
A ruhatárosnő gyakorlott mozdulattal
erre a botra tette az obligát dolgot,
ami nélkül belépni tilos.
A félkarú madárijesztő,
(ha nem volna anakronizmus,
mondanám: a Terminátor nagyapja)
két szaggatott mozdulattal
vállára vetette a kendőt. Jelezve volt az undor,
de az is, hogy ennyi engedmény
még éppen tehető a vonalnak.

Hogy mit evett azután a Lúdlábban Kassák,
nem tudom, és azt sem,
hogyan külön nyakkendője volt-e,

vagy elfogadta a szociális tulajdont,
miközben a három szóból álló
idézetet, ami a mottóban is áll
némán elmutogatta.

2002 nyara

Biokertészet

Ülök a kerti székben,
drapp, festékpöttyös bermudanadrágban,
Vademecum feliratú pólóban, amin
pesti és prágai hidak látszottak valaha,
most már alig látszanak a meggyfoltok,
zöld kerítésfesték,
ragasztó, malterfoltok alatt.
Vade mecum, – de nem jön velem senki,
és ahelyett, hogy barnulnék, csak a
májfoltok sötédednek, terjednek
a kézfejemem. Már nem ülök, állok
a sárguló füben,
aztán leguggolok, szedem a hullott almát,
legtöbbje férges – biokertészet –
cigarettázom közben,
de nagyon óvatosan,
föl ne gyűjtsam a recsegőre kiszáradt kertet.

Az elhagyott nyárikonyha, ahova Vermeer bekukucsált

Mint annyi elhagyott régi lakásom
melyekre néha B-fázisú alvásaimban
vagy hosszú-hosszú évek múltán
véletlen kényszerüségből, nagynénik temetése,
gyerekek költöztetése, véletlen

rányitok, kapcsolódva, mint
álomban, ésszerűség, ok nélkül,
sok nap után fanyarul, valamit tétován keresgélve
rányitok az kiürített, kitakarított
kertvégi nyárikonyhára,
nem is az otthagzott tárgyak, nem a *vermeer*-es
fekete-fehér kockás linóleumpadló
szomorú rendetlensége, hanem
a felismerés: milyen
feltarthatatlanul betelik építményeinken, dolgainkon, rajtunk
milyen visszavonhatatlanul zajlik és teljesül rajtunk a múltás.

Sebaj, föl Unióba,
csempézett, meleg, de túl szoros
új kicsi konyhánkba, a házba,
felejtjük végképpen el a keskeny kerti utat
a körtefa alatt ferdén a dülögő kicsi ház felé, ahonnan annyi
hajnalt, napelkeltét, tágas
 eget bámultunk, felejtjük gyorsan és végérvényesen a romlás
kiürített, máris hullámosodó sakkockás linóleummal leterített
helyszíneit. Minek annyit tévferegni, bámulni az égre,
zárjuk el, tekerjük rongyokba a kerti vízcsapot, úgyse sokat locsoltunk,
drága
a víz, az Unióban még drágább lesz – privatizálják,
ezt se egészen értem mi abban a privatizálás, ha az én privát magyar
csapomból mondjuk francia víz jön? – mindegy,
a rongyok, a csonk fölé még a három gumikereket, papírt közéje, lombot,
jöhet az úniós tél,
és jön is. Vacorgok.

Valami(t), s mégse úgy

A betonjárdán, a háztól a konyháig
a nyár-reggeli nap lapos reflektora
brutálisan mutatja, hogy dolgozik, hogyan lesz
a kis repedésből, anyagiányból
egyre nagyobb hasadás, szépséghiba.

Csak azért halkul el a szomszéd fűrésze
csak azért az utcai teherautózaj,
hogy jobban halljuk a ronda, zöld legyek
fenyegető zúgását, ha semmi szél
nem zörgeti a száraz leveleket sem?
Inkább az alacsonyan elzúgó gépek jöjjenek,
inkább a félelem, mint az undor?
Álkatat épített a szomszéd a cserép-maradékból
kis kút-házat a nemlétező kút fölé
kereke is van – nem húz semmit. Árnyéka is csak a zöld legyeké,
mi meg egykori jó kutunkba piszkítunk,
és szennyvízszagtól büzös szélcsendben a lugas.

A lugas, amelyben annyi évvel az utolsó
háború után is rettegő izgalommal háborús regényeket olvasok
Díszpáva megy könyvemben valami távol-keleti kertben,
és közben fölkukorékol – forró délidőben – egy sashalmi kakas.

Cimbalom a fészerben

Száradt a nyárikonyhának
támasztott fészerben a billegő satupadon
egy ócska cimbalom. Amikor
rátaláltam, két húrja volt még. A csapdosástól, ahogy
a rozsdától, portól, pókhálótól
megtisztítottam és „igénybevettem”,
a vastagabbik húrja elszakadt. Egy cérna-vékony
acélszálacska bírja csak,
de jó helyen lehet: az első, legfölül.
Olyan lett így a cimbalom, mint egy *rebab*,
hát meghagyom így, egyhúrosan.

Jó tudni, hogy mégis van egy hangszerem, de
nem veszem elő ma sem, a Szentivánéj utáni gyors hajnalon,
mert van muzsika a kertben épp elég,
a szomszéd kert-csík vékony kifutóján
öt-hat szobakutya pörög és nyihorászik. Megszólal
közbe-közbe sivító fémkoronggal a *flex*, vagy
nagyobb fűrész, vágja a trepniket
aprófának a szomszéd, sok benne a szög, elhúz
a dőlő kert, imbolygó csónakunk, fölött
mint sebzett, hörgő bálna egy-egy utasszállító
– Sashalom túl közel van Ferihegyhez – Aztán
ha rövid csönd következik, beáll, kiáll
a szomszéd a konténeres IFÁk-kal,
láncai csattognak. Húzzák a strázsák a fölvonóhidat.
(Tizenöt-húsz évvel ezelőtti nyaram,
mikor dühödten írtam a befejezetlen Titusz-regényt.)
Örjöngenek a szomszéd vadított kutyái,

fölcstog a Közért szétesett
légkondicionáló szerkezete, csak úgy
zubog belőle a használt hűtővíz, rozsdás.

A háttérben szakadatlanul és alattomban zszizseg a trafóház .
Nappal lett, járnak a tíztonnások,
A szomszéd a rétre indul megfuttatni a bernáthegyieket,
ahogy közelednek
sorban őriúnek meg a házórzó kutyák. Minek is kéne muzsika, hallgat
a nyárikonyhának támasztott fészertben
és szárad tovább az egyhúru cimbalom.

Darci belakja a kertt, aztán Karácsonyig nem jön

A kertvégi hintaágyra
a szélben is kikövetelte
a párnákat, hintázott
Darci az új rakétacípőben.

De nem sok időt töltött
 ott hátul,
szaladt előre, nézni az utcán
potyogó fényes gesztenyét,
az ócska kiskocsit, diókat.
Belakta fél óra alatt, amit
én évek lassú tünődéseivel,
a sok fünyíró-tologatással
se tudtam teljesen bejárni.

Másnap a kerti hinta
zöld árnyékvetőjét
leszereltük a téltre,
eltettem Darcinak a spárgát,
amivel húzogatta magát
a hintán.

A fészkerben őrzöm
ebben a spárgacsomóban
a Darci gyerek szaladgálását, ha arra megyek
valami szerszámért, szögért,
mindig látom. Istenem, mennyi
Darci szaladgál
a sokféle eltett
drótokban, spárga-kötegekben,
a sashalmi kamrákban, fészerekben,
másutt, amerre a nyáron
unokák hintáztak, rakétáztak.

Ki ne dobáljátok a sok fontos spárgát,
amikor jönnek a lomtalanítók.

Beírt papírjaim

Vers-féléhez nekem, kinek? – itt vannak az arra a célra
előre felibeágott ánégyes lapok. Föülre jön a dátum, ma éppenséggel
kétezerkettő római hét tizenhárom.
Mióta, mióta csinálom! És minnek?

És mik kerülnek a feles
papirosra a kétbés ceruzával, vagy a kedvenc
faragott versíró grafitommal hamar
odafirkantva, oda-vázlatozva. Hány
ilyen papirom van? (Némelyik
Flórának nagybetűs üzenettel, hogy szemüveg nélkül is olvasni tudja,
KIMENTEM, RÖGTÖN JÖVÖK. ÉNIS)
Mennyi felespapír a megszokott fekvésbe.
Már csak magamnak, nem Mozgóba, Kortársba, ÉS-be.
Minden versnek ott a vége,
ahol a papírnak,
Hacsak! nincs '·' (Fordíts!) jel alul.
Akkor azt jelzi, a hátoldalra is írtam,
mert egyszer így, másszor
másképpen alakul.

Az egész ideai nyáron csak a villanyóradoboz megszépítése sikerült

Az egész nagy 2002 nyári felfordulásnak:
kormányváltás, palesztin válság, készülődés az európai únióba,
egyetlenegy százszázalékos, kész eredménye lett:
kicsi kredencem: a villanyóra tokja, szekrénykéje
kívül-belül ragyog a kétréteg csónaklakktól.
Benne a rozsdamentes, fényes hamutartó, ide
nyomkodom a kertben, a lugasban elszívott
cigarettaim csikkeit, és
merengve nézdelem a dühödt egyformaságban,
a lusta időhúzás, tehetelen tökölés közben

hogy teljesít, hogy pörög lüktetve a kis mérőkorong.
Megy odabent a mikró, a tévé, a mosógép,
megy az új konyha olajos radiátora,
fogyasztjuk az áramot, minden csalóka látszat ellenére,
úgy látszik: élünk.

Öntsünk tiszta poharat a kávé vízbe

Kiültetem magam, mint a bádogpolcra a szobanövényeket,
levegőztetem magamat a vasárnap hajnali kertben.
Végre egy kis szélfújás előérzete, még nem szellő, még
nem igazi légmozgás, csak a hátha.
Huzigálok hosszúkás görbe vonalakat
a félbevagdostott ánégyszögletes lapokra a kétféle
puhaceruzával, vagy a fényes, gyönyörű, frissen faragott
grafitrudammal. Próbálgatom a
költészet eredeti természetét.

Öntsünk tiszta poharat a kávé vízbe. Hajlong
a tüzelhalásos öreg
gesztenye, ágai közt hűvös,
végre hűvösezüst Nap, nyikorog, sír
a közért ajtaja. Kinyit. Hideg dobozos tej van
bent, hideg mirelit-halak,
fagyott, alaktalan mélyhűtött zöld téglá-spenót.

Vásárolok egy ilyen állatot, nagy
tányérra teszem, várom: zöld,
savós vérét, lassacskán kiereszti, mozogni
kezd a nejlonszálakban, mintha

meg akarna születni, de látom
hogy elhagyja minden ereje,
és meghal, langyosan
a szemeim előtt.

Lassú, rejtelmes

Ahogy egy pászma elvonul
a gádortól a gesztenyéig,
súrlón simító finom ujjak
a dolgok hámját megbecézik.

És mintha tényleg tetszene neki,
Amit hat nap alatt teremtett:
az összes rücsök a betonjárdán
egyenként ragyog és dús színekben reszket.

Valami földöntúli fény van itt,
az rezgeti néma csendben és simítja
az út lazán terített színes kavicsait.

Ezen a hosszú, fényes úton járjál,
aztán a ritkás diófalombok
közt gyere beljebb a lugasba.
Gyere csak beljebb, ritkán vagy itt,
És vigasztalj, hisz van hatalmad arra.

Tanítványául Kempis Tamásnak

*Tanítványául Kempis Tamásnak
szegődtem: nagyon kicsi vagyok.*

*Mi akart az a huszadik század?
Valami egészen mást akarok.
Moccanatlan egy őszi kertben
keserű füst a földre leül.*

*Földszag is érzik. Valahol ásnak.
El ne temesetek – elevenül.*

Műegyetemi rapszódia

*„A Lied-ből Spruch lesz, a dalból végsummázat,
a dúdolóból gnóma.”*

*Németh G. Béla szép mondata
egy Karl Krolow-könyv kapcsán.*

1.

Kékvércsék

Pesten a Parlament tornyai közt,
Budán a Műegyetemen élnek, de
egyetlenegyszer az EMKÉ-nél is hallottam kékvércsét híjjogni.
Ezért, vagy másmilyen megfontolásból
az utóbbi években ezeken a helyeken töltöm a napjaimat.
Ha kékvércsét hallasz híjjogni,
nézz körül, lehet, hogy rám találsz ott.

2.

Ezeket a rövideket
a cigarettaszünetekben írom.
Cigarettaszüneteimkor
vagy a K épület belső udvaraiba bámulok
/az egyik belső udvar, amelyikben a teherlift
üvegváza áll a sarokban,
különösen hasonlít filmekben látott börtönudvarokhoz/,
vagy a sashalmi kisterasz fakorlátjára könyökölve
bagózok.

A belső udvarban hallom a kékvércsüket.
Otthon csak szarkák vannak. Azoknak is ronda a hangjuk.
Na jó, van egypár rigó is.

3.

Arcokat hasonlítgatok. Ez
veszedelmes kimeneteli
jav: vészes kimenetű foglalkozás.
Majd elmesélem, miért,
a köv. szünetben.

4. Mért vészes?

Már jóval azelőtt, hogy
az arabarcúak
sasarcú repülőgépeikkel
nekitámadtak volna
a rézarcúaknak egykori,
a lóarcúak által elfoglalt
szigetén annak a két üvegarcú toronynak,
már jóval azelőtt
vészes volt, és vészes is marad.

Hallgassunk, temessük arcunkba az arcunkat, akkor meg
olyanok leszünk, mint a múmiák,
vagy éljünk, beszéljünk vadakat vad arcainkkal,
vagy legyünk egyforma zöld arcúak, mint az *ítik*.

5.

Ha nem *cigarettnáz*
(hangtani emlék a Nyolcból)
akkor a másik ablaknál tarthatnám szűneteimet,
benn a szobában,
állhatnék a nagy dunai ablak előtt,
nézném a jövő-menő hajókat,
a kékvércsék
elsuhanását itt fönn,
a sirályokét a vizen.

Igy a szobában csak ülök, igaz félarc
az ég felé (ez a pilótaarc)
félarcra bele a számítógépembe
(ez a bús csinovyikképem, ami,
ha olyanok a fényviszonyok,
még vissza is csinovyikol rám.)
De hát: cigarettnázok. Legalább addig se látom
a saját ronda pofámat. Hacsak
a börtönudvarhoz hasonló
belsőudvarra nincsenek *úgy*
kitárva, hogy épp tükrözzenek:
a hatalmas, régi ablakok.

6.

Lehetne ez egy valódi műegyetemi katedra,
de ez csak a Nemzetközi Ir.
Azért, hogy valami tudományos dolgot is

csináljak a
protokolláris marhaságok mellett,
néha megállok a nyitott ajtóban
az égő cigivel,
mikor errefele jönnek a fontos akadémikus arcok,
és examinálom a füst
fátyolos szálasodását a huzatban, mintha
ez lenne az Áramlástan Tanszék.

7.

Behullott ide egy fél hexameter:
áramlástan tanszék.
A költészetről még annyit, hogy
behullott az ablaknyitásra
az idei első hópihékkal együtt,
itt fekszik egy hátára fordult hullott levél
és hogy így látszik minden erezete.
A hópihéék elolvadtak, a levél bírja.

8.

Oly gyorsan megy le a téli nap,
hogy a a szemközti Duna-parton
1/2 4 körül, november végén
alig öt perc alatt kúszik föl az éles
napsütésben az árnyék a Közgáz
földszintjétől a tetőzetéig. Nos ebből
a Felsőgeodézia Tanszék bármely doktorandusza

egy stopper igénybevételével
(a Közgáz magassága és a Duna szélessége adott)
kiszámíthatja a Földgömb sugarát.

9.

Izgatott hivatali hangulat. Láttál-e valaha
forgalmas suszterájt? Hozzák a sürgős
sarkalni, talpani-valókat. Félreteszi
az ember az egyik sürgőset a még sürgősebb
érdekében. Ritka
az az eset, hogy valami igazán szép cipő
kerülne kezem közé javításra. Olyankor
elbábrálgatok azzal, sőt elképzelem, mi lenne,
ha ebbe a rohadt életbe egyszer
csináltam volna magam is, rámára
egyetlen pár szép új cipőt.
(Ez se igaz így. Csináltam egyet-kettőt, de ne tudd meg
mi lett a sorsuk azóta.)
Ismételgetem, nagy búmba, bánatomba
a buddhisták, na meg persze
a világ minden szegénye vígaszát:
a meztéllábjárás előnyeit.

10.

Mínusz tizenöt fok.
Költészet-idő.
Az Anyegin-hangú lányok írják, meg a

reppelő fiúk írják.
Rap : nézem a Pingvines szótárban,
valami olyasmit jelent, hogy sÜketelés.
Nézem az Országban , abban
az is szerepel (jobban is tetszik): „vakerá”.
Egyszóval Anyeginák meg vakerák:
ez a költészet ilyen hideg időben.
Nekem az egyik cigarettaszünetben
nyári melegben
a nagylevelűek közt
eszembe jutott egy Háfiz-*rubái*.
Akkor különös lett az arcom.
Perzsa-arc. Csokonairól is szó volt
abban a négysorosban.

11. (ad. 2.)

nem igaz, hogy csak csokonaik vagy csak hogy csókák vannak.
Ma, Karácsony másnapján egy pirosfenekü harkály
tépdeste a maradék szőlőt, amit
szándékosan hagytam az énekes-madaraknak.
Nem a páviánoknak hagytam, és
mégis a pávián zabálja.

11. tovább

Mielőtt a zsidó arcokra térnénk
karácsonyilag,
fölvidulásul egy ritka (mert rímes és

kuncogós) Kavafisz-verset, saját fordításomban,
melyben K.K. egy olyan dácsára áhítozik, amiben
majmok is vannak.

Konsztantinosz Kavafisz: Szeretnék egy vidéki házat

*Ó, hogy szeretnék egy vidéki házat
Hatalmas kerttel! Nem is annyira
A virágok, fák, vagy a pázsit kedviért,
bár ez elkerülhetetlen, meg szépek is a növények,
hanem hogy állatokat tartsak, állatokat!
Hét macskám lenne legalább. Kettő korom-fekete,
Kettő meg hófehér a kontraszt érdekében.
Vennék egy papagájt is, díszeset, akit
Megtanítanék jól hangsúlyozott, igaz
Orációkat tartani. Kutyából, mondjuk, három is elég.
Meg volna két pónim is, szépek, kicsikék.
És végül: semmi kétség, négy, vagy öt darab
További bájos kis teremtményt is beszereznék: majmokat,
Hogy ott üldögéljenek fejüket összedugva és vihogjanak.*

(1917 február)

12.

Nádasdy Ádámnak

Különben enyhült.

Megolvastam az És 2001-es karácsonyi számát:

Nádas megírja benne halálát,

de a legjobb Nádasdy kicsi írása volt: persze zsidós.

13.

Mattyasovszky Péternek

Legföljebb nem internetezek.
Ugysincs már lassan kinek írnom.
Ha az embert időben elhagyják a barátai,
vagy ha ő maga időben leszokik a barátkozásról,
gondtalanul megöregedhet. Nem fog a szíve sajogni,
ha az egykoriak ...

14. (és ad 10.)

Mi az, hogy Anyegin-arcú lányok?
(Voltak ilyenek bőven a karácsonyi ÉS-ben is),
azok, akik úgy írnak, nyakló nélkül, hajlékony
jambusokban, hacsaknem trocheusokban,
szomorú, szenvelgő ütenyezéssel, sok rímmel,
párossal, vagy nem,
ahogy az Anyegin-fordító
Áprily. Csakhogy ami elmegy az Anyeginba...,

Máskor nemeskiságneseknek szoktam
hívni az ilyen lányarcokat.

Egy férfias nőarc is volt persze az És-ben,
(lám, megint csak ez az arc-duma jön be)
tökös limerickeket írt ő. Kezeit csókolom,
kedves Gergely Ágoston!

15.

Elmúlt a Karácsony, el az újév, rögtön
itt a nyakunkon az idén korai Húsvét.
Jönnek a kilógófogú nyúl-arcok.
Meg jön a választás is (2002-t írunk)
Ne tudd meg, milyen arcokkal jön.

A 2002-es magyar, meg a 2004-es amerikai választásokról megint Kavafisz-sorok jutnak az eszembe

Konsztantinosz P. Kavafisz: A tengeri csata

*Saját átköltésemben. Angolból. Ajánlom Rae Dalven emlékének,
Papp Árpádnak, Déri Baláznak és Kovács András Ferencnek*

Megsemmisítettek minket Szalamisznál.
Hát mondjuk együtt: *ó jaj, ó jaj, ó jaj nekiünk!*
De hisz miénk a három legszebb város:
Ekbatána, Szúza, Perszepólisz.
Mi a csudát kerestünk Szalamisznál
flottákat gyűjtve tengeri csatákhoz?
Most visszakulloghatunk szép lassan Szúzába,
vár minket Ekbatána, vár Perszepólisz,
csak hogy már nem oly szépek ezek a városok sem.
De kár, de kár volt ebbe
a tengeri csatába belebonyolódunk!
De kár, de kár volt mindent hátrahagyva
fölmálháznunk magunk e gyászos viadalra.
Mért kell, hogy mindig így legyen: alig hogy
beül valaki a híres városokba,
Perszepólisz, Szúza és Ekbatána rögvest
hajóhadat gyűjt és küld a görögökre?
Bizony mondom, más szavunk nem lehet már:
Kár volt ez, kár most és kár lesz,
tényleg nem marad már egyebet mondanunk:
ajvé, ajvé, nagy córesz.

„Anbácsi” megjött Koreából

(Kevin O'Rourke angol fordítása alapján)

Anbácsi, – ahogy a legkisebb unoka elnevezte, Anbácsi megjött Koreából. Hozott sok koreai babát a sok unokának, magának egy dolgot hozott, és azt most nektek adja:

Yi Kyu-bo (már a név kész ajándék), szóval Yi mester versét a Shihu Fogadóról.

Borzalmas a hőség! – Ismerős panasz.
Fülledt nyári nap volt. (Egy út mint amaz.)
Tea-kuruzslással kísérletezem,
hó olvad a számban, vagy csak képzelem.

Shihu Fogadó, te fenyődonga-ház,
ősz van csontjaimban , ki-kiver a láz.
Nem érti a szolgám, minek heverek,
hogyan is érthetné, szinte még gyerek.

Hej, valaha mennyi tágas, szabados
vad vállalkozásra voltam hajlamos!
Nem szállok hajóba, s elvisz a folyam.
Egy part, mint a másik, épp ugyanolyan.

Elmorzsolom már itt vénapajimat.
Nem vásik az ember, ha veszteg marad.
Eleget utaztam földet és eget,
S elírta egy magyar legjobb versemet:
„Kedv, remények, Lillák, Isten véletek.”

A menekülőművész

(Még egy Kavafisz-apokrif)

Vida Lacinak

Egy verseket író barbár vetődött városunkba.
Hivalkodóan foltos nadrágban jár. A foltra
Valami olyasmi van hímezve, hogy a fia bajnok.*

Kétségtelen: egyet-mást hallott a mi görög költészetünkről,
és nagyon alexandriai, ahogyan gúnyolja magát.
Rejtélyes a pasas, de ki nem az?
Hisz legjobb ismerőseidről, hisz önmagadról
– mondta nemrégén orgonahangján Kavafisz –
se tudsz meg semmi pontosat, vagy véglegest soha.

Menekülőművésznek mondja magát a barbár,
ha van ilyen foglalkozás.
Jól megfér közöttünk az ipse. Mi itt
A Trianon Kávéházban töltjük az estéinket. Az idegen
Egészen lázba jön a kávéház nevétől.
Azt mondja, hogy hazáját egy Kis Trianon nevű palotában osztották
szét
Szomszédai között a nagyhatalmak, és hogy ez sorsszerű volt:
Háborúinkban mindig a rossz oldalra álltak.

Miféle oldalakra? – kérdem. Nem volt saját politikájuk?
Magyarokról beszél és van is ilyesmi, vagy talán kabar
a Bíborbanszületettnél,
akik küldöttségeket küldözgettek Bizáncba,

*Arra célozhat, amikor cigarettával kiégetett farmeromat Matyi borneói
„Gauloises Raid” túlélő-versenyének emblémájával foltoztam meg.

de aztán egyre jobban Rómához dörgölöztek,
megpróbálták az illír tengerpartot uralni,
de hajózni sose tudtak, és sehogyse boldogultak,
mint a szebb lelkű szlávok, a mi cirkalmas görög betűinkkel.

Jó fiú, nagy alkalmazkodó ez a barbár, na és a búsulásban
egészen verhetetlen. Ha kérdezem, hogy bennünk
alexandriai hellénekben mit szeret annyira,
azt mondja, azt, hogy mi is lúzerek vagyunk.

Na jól van, Andreasz, (ezt a görög hangzású nevet viseli),
csak hogy tudod, ezt is: a veszteségmegélést,
mi görögök fedeztük fel és tökéletesítettük.
Itt mutatjuk be Alexandriában, hogy előbb a diaszpóra,
aztán az anyaországi többség
úgyis elpusztulunk mind a nagy mediterrán
hőségben, koszban, ebben az egész pán-hellén
tök-egyformaságban.

Ady-apokrif az Unióról

Gyömölcsfáink be el-öregedtek!
Csak férgese hull a fűbe
Magyarországban nagy darazsak dúlnak.
Hamvas, ép barack nincs,
Csak cefrének való lett.

Forró, aszú nyárban be meg-okosodtunk!
Télen, vagy tavaszon kellett volna nyesni:
Keveset, de dúsat hoznának az ágak,
S nem azon búsulnánk,
Hogy egykor milyen dúsak,
Milyen büszkék voltunk.

Májusra vigalom,
Vagy nagy temetés lesz.
Vedd a pántlikásat, kenyeres pajtásom.
Hadd legyen a kalap a kezünk ügyébe:
Hogy a temetésen legyen mit lógatnunk,
Vagy ha mégis tánc lesz:
legyen mit fölcsapnunk, legényest, magyarost
a fejünk tetejére.

A nano-poétika alapkö-letétele

Deák Lászlónak ajánlom

Egy repedt, deres
szürke kő körül
megtelepül
a zöld moha.

Figyelj te is
a repedéseidre,
ostoba!

Két barna spóra-szál,
két mikroszkópikus
nád-buga
a miniatűr, plüss
kertben áll.

Ne légy túl büszke
nagy megfigyeléseidre,
te számár.
Idesüss!
Akármi befér a réseidbe,
melyek meg vannak bontva már

Búcsú a beszédőtől

Németh G. Béla tanáromnak ajánlom

Mi minden odavolt már!
Aligha fér több
ránc homlokra,
barázda pusztaságra.
Elérte mélypontját a mégiscsak meghagyott bajusz.

Jóval a mentetetőzés éve után,
talán a „Menjünk tovább, de kevesebb szóval.”
megjegyzés évéből való a felvétel.

Arany néz rám a képről.
Tanít szüksézsavuságra:

„Mit vár a sok beszédőtől?

A hallgatásnak is van

aránya és iránya.”

Ezerkilencszáznyolcvan- vagy kilencven-valahány

ARANYKOR

Az aranyág sztéléje

Debrecenben születni jó volt

Ideiglenes lakások

A Gellért-hegyi ló és a 302-es állóhajó

Mediterráneum (I–VII)

Transzilvániai tézisek

An Old Song Resung (Átjár a szó, a szél...)

EZÜSTKOR

Alaqulásom

9 canzonetti – Kilenc db kan-szonett/

Egy hosszú, érzelmes vers megkurtítása

A Másik (1–15)

Készülődés a Reform-bálra

A kairói Groppi Kávéházban

Feri bácsinak volt igaza

VACKOR

Jelek a tükrön

Bakszagú Jeremiások

Kavafisz nyomában

Sikertelen kavafiáda Budapesten

Sikeres kavafiáda mégis , Alexandriában

„Nem ésszerű (vagy ésszerűtlen).”

Elveszített dolgok
Majonzi („szuahéli” versek)
Kis hajnali Kitsch
-talan telem
Búcsú a költészettől

AZ IS LEHET...
(KÉT BÚCSÚZÁS KÖZT)

Az is lehet
Hajnali kerti testgyakorlat után arról, hogy hogyan szereti Flórát
Berkes E. megjegyzése: „Nincs idő pávatáncre,na”
Sz. Jóska Ady-verseket recitál egy Nílusra néző erkélyen
Nagy László megsímogatja Takács Imre fejét
Vas István Velence-szagot orront
Vasnak, utólag, a Velencei füzetből, 1999 szeptember
Az első budapesti Activity a hatvanas években
2002 nyara
Műegyetemi rapszódia (1–15)
A 2002-es magyar, meg a 2004-es amerikai választásokról
megint Kavafisz-sorok jutnak eszembe
„Anbácsi” megjött Koreából
A menekülőművész
A nano-poétika alapköletétele
Búcsú a beszédétől